

Andri-Peedo talu – elav tõestus elu ja ettevõtluse võimalikkusest ääremaal

Rõuge valla 2018. aasta tähtettevõtjail Linda Pajol ja Kermo Rannamäel saab sel sügisel Missomaal elatud juba kümme aastat. Koos tuldi siia Pärnust, rajama ja edendama Andri-Peedo kitsefarmi. Vana talukoha ostsid Linda vanemad Rutt ja Ain juba oma paarkümmend aastat tagasi, esialgu lihtsalt suvekoduks.

Lõplikult Misso kolides olevat isa Ain leidnud, et ilma loomadeta pole elu maal mingi õige elu, ning nii leidsid tee Andri-Peedo talu esimesed kümme kitse. Ka Linda ja Kermo olid just koolidega ühele poole saanud – Linda majandusharidusega, Kermo logistika alal – ning oli aeg otsustada, kuhu edasi. Otsustati maaelu ja talupidamise kasuks.

Need esimesed kümme kitse polnud veel talu tuntuks teinud tüüringi tõugu loomad, vaid maatõugu sarvilised siitsamast lähedusest. Linda meenutab naerdes, et piima nad suurt ei andnud ja olid üksteise suhtes üsna sõjakad: „Selliste loomadega suurt tootmist ei arenda, kes igaüks endale oma tuba vajavad.“ Niisiis tuli teha kõvasti uurimistööd, külastati teisi talusid ja loeti raamatuid, istuti internetis, kuni leiti tüüringi tõugu kitsed. Viimased on toredad ja sõbralikud loomad, peavad karmimatele ilmastikutingimustele hästi vastu ning annavad nii piima kui liha. Tüüringi tõugu kitsede piimal on muide palju vähem spetsiifilist maitset kui muude kitsede piimal. 2017. aastal sai Andri-Peedo kitsefarm tuntuks sellega, et nad avasid Missos Põhjamaade kaasaegseima kitsefarmi, mis mahutab kuni 700 looma. Kompleks on eriline selle poolest, et siin on üheskoos kogu talu tootmisahel sööda varumisest kuni meierei, tapakambri ja talupoeni. Mõeldud on isegi sellele, et nii laut kui muud hooned-ruumid oleks külastajatele mugavalt nähtavad ja näidatavad. Praegu elavad laudas lähedasti 140 piimakitse, teist sama palju järgmisel kevadel piimale tulevat kitse ning mõnikümmend sikku – kokku umbes kolm ja poolsada looma.

Enne uude ja uhkesse laudakompleksi kolimist jõudis kari kodulaudas juba 50-pealiseks kasvada, nii et Andri-Peedo areng on olnud pidev. Uue farmi avamisele eelnes kaks aastat ettevalmistust ja paberimajandust, sest investeringuteks tuli taotleda toetust ja laenu, teha kõvasti projektitööd. Et sellest saaks tõeline unistuste kompleks, võtsid pere mehed koos projektijuhi Urmas Peegliga eeltöök aega ning tegid põhjaliku ringreisi Saksamaa kitsefarmides. Igast neist oli midagi õppida – kas või seda, mida mitte teha. Kuigi spetsiaalselt kitsefarmiks ja kogu tootmisahelat hõlmavat kompleksi Eestis seni ehitatud ei olnud, suutis projekterija kõik alustavate talunike unistused kenasti paberile paigutada. Andri-Peedo talu tooteid nad osti laudadel ja messidel, aga ka üle Eesti suuremate poekettide kauplustes. Tootesortiment on läbimõeldud ja mitmekesine: kahte sorti laagerdatud juustud, valgehallitusjuust, kreemjuust, jogurtid, toorpiim ja pastöriseeritud piim, liha. Kõige suuremas koguses läheb kaubaks toorpiim, laudadel ja messidel on minevaim valgehallitusjuust, kauplustes tavaline juust, restoranides liha. Tootevaliku suurendamine pole praegu eesmärk omaette; väiksema sortimendi reklaamimine ja turundamine tundub pererahvale tõhusam.

Kuigi noortel omal ajal eriti kellegi pealt õppida ei olnud, on nad väga lühikese ajaga saanud ise vaat et nädisfarmiks, mida palju külastatakse ning kellelt soovitakse õppida. Kadedad nad ei ole, oma kogemustest saladust ei tee. Mäletavad Linda ja Kermo ju veel hästi, kuidas nad ise algusaegadel kogenumate poole pöördudes kohtasid sageli suhtumist, et oma pikalt kogutud teadmisi ei soovitud jagada, igaüks õppigu ikka ise. Nii et oma kogemusi jagavad nad rõõmuga ning igas huvilises konkurent ei karda: „Nagu öeldakse, toota võib igaüks, aga müük on ikkagi kõige raskem,“ toob Linda välja tema arvates ettevõtluse ühe olulisema eduteguri. Just müügitgevusele

Andri-Peedo pere.

tuleb tema sõnul lähiajal senisest palju rohkem keskenduda.

Lisaks õpi- ja niisama huvilistele külastavad talu väga sageli ka ajakirjandusväljaanded, surisevad telekaamerad ei too noortele enam ammu külma higi otsaette. Ajakirjandusega suheldakse alati rõõmuga, sest kõik see kujundab talu mainet ja nägu. „Kui tasulist reklaami nii palju osta ei jõua, siis tuleb igal võimalusel pildis olla,“ lausub Kermo naerdes. Andri-Peedo teeb eriliseks see, et tegutsetakse nii kauges kandis, Eesti mõistes täielikult ääremaal, ja seda tehakse suurelt. See äratub tähelepanu, teab Kermo: „Loomulikult tahetakse näha, kes need hullud on!“ Laudadel ja messidel ollakse alati isiklikult kohal ning on juba päris palju neid, kes Andri-Peedo kaubamärki pererahva näoga seostada suudavad, samas tunnistavad noored, et pikk tee on veel minna.

Kui pikad on Andri-Peedo talurahva tööpäevad?

„Talvel on kergem, aga suvel on mõned kuud, kui pole ühtki puhkepäeva ja Kermo pikemad tööpäevad võivad vabalt öösel kella kolmeneljani küündida,“ sõnab Linda. Talus on peale nende endi praegu neli töölist: kaks meiereis, üks laudas ja üks müügitööl. Kui küsida, mitu korda endised pärnakad suve jooksul Pärnusse sõpradele külla ja suvitama on jõudnud, siis tuleb vastuseks, et mitte kordagi. Sõbrad ja sugulased käivad siin Hino järve ääres meeleldi külas maaelu idüllil nautimas, nii et päris üksinduses tööd rabades Linda ja Kermo päevad ei möödu.

Kui saaksite oma praeguste teadmistega otsast alustada, siis kas ja kuidas seda teeksite?

„Jah, teeksime kindlasti, ja ilmselt teeks kõike kiiremini, hakkaks palju kiiremini pihta!“ teatab Linda rõõmsalt ning lisab, et praeguste teadmistega tuleks otsused kiiremini, eelkõige just meierei käivitamisega seonduv.

Kas olete kunagi tundnud, et see, mis ette võetud, on liiga raske; ehk isegi kahetsust tundnud?

Linda vastab, et raske on küll olnud, kuid kahetsust nad seni tundnud ei ole: „Ükskõik mida tehes tuleb alati ette hetki, kui on raske ...“ „... Igal pool on raske, kui sul just väga palju õnne ei ole ...“ lisab Kermo ning Linda lõpetab lause: „... aga nii raske ka ei ole, et käega lööks!“

Kui kahetsema hakkaks, siis kaoks motivatsioon ja ind asja edasi ajada. „Õnneks on meil kogu aeg nii kiire, et pole aega mõelda ja kahetsema hakata,“ paneb Kermo teemale punkti.

Noored peavad oluliseks ka tunnustamist ja märkamist – olgu see siis ajakirjandusest, vallalt või kuskilt kõrgemalt tulev hea sõna. „Maal on ettevõtjana kuigivõrd suurem võimalus silma paista ja tunnustatud saada, linnas oleks me ehk lihtsalt üks paljudest,“ arvavad nad. Ja pai

on Andri-Peedo noor pererahvas saanud nii siit kui sealt: juba Misso valla ajal nimetati nende farmi avamine valla aasta teoks, 2018. aastal saadi juba Rõuge valla tähtettevõtjaks. Lisaks pälviti näiteks sel talvel koos teiste kohalike ettevõtetega regionaalmaasika tiitel, nad on valitud aasta noortalunikeks ja olnud aasta põllumehe nominendid. Kõik tunnustused annavad kindlust, et tehakse õiget asja ning tuleb jätkata.

Millest ettevõtjad maal puudust tunnevad, mis muret teeb?

Peamine on kaugus suurematest kohtadest, lausuvad Linda ja Kermo kiiresti üksmeelselt. Kui põhiturg on Tallinnas, Tartus ja teistes suuremates linnades, siis sööb logistika suure osa tulust ja ajast. Kuskil keskel pool tegutsedes saaks ju kas või ise oma toodangu kliendile kätte viia, aga Missost pole see kuigi jätkusuutlik. Samuti tekitab mõnikord peavalu see, et moodsa varustusega farmi seadmed vajavad hooldust ja tehniku kohalkäimise transport võib kujuneda kallimaks kui tehtav töö ise. See on asja varjupool, millega tuleb arvestada, kui tahta tegutseda siin, Eestimaa äärealal.

Ettevõttesse töötajaid leida pole lihtne – see pole kuigi üllatav fakt. Nii on ka Andri-Peedo kaks juustutegijat leitud Võrust ning sealt nad iga päev Misso tööle käivadki. See aga tähendab taas lisanduvat transpordikulu.

Haldusreformi mõju noored talupidajad oma sõnul kuigivõrd ei tunnetata, vallavalitsusega otseselt palju asja ei ole; puudust tuntakse küll kohaliku taseme aruteludest ja kooskäimistest. Kas Andri-Peedo talu juhitakse pigem kõhutunde või kalkulasioonidega?

Majandusinimesena kinnitab Linda, et emotsionaalseid otsuseid endale palju lubada ei saa, edu taga on pigem kained kaalutlused ja läbimõeldud arvutused. Sellega, et elu ise plaanidesse pidevalt oma korrekture teeb, peab ettevõtjana niikuinii arvestama.

Kuhu edasi? Kui kaugele ette oma plaane teete?

„Praegu on käsil veel esialgse plaani lõppfaas – mõned „sabad“ ootavad korda saamist, siis saame edasi unistada,“ sõnab Linda. Lähiaja plaanides on senisest enam müügile keskendumine, et mõne aasta pärast ehk ka ekspordini jõuda. Ideid on muidugi palju, kõik plaanitu ei saanud esimeste projektidega tehtud, nii et talu arendamine jätkub. Näiteks loetleb Kermo, et farmi elekter võiks tootmiskulude alandamiseks tulla päikeseelektrijaamast, samuti võiks talus tekkivast sõnnikust saada ideaalset kompostmulda, mida veel ühe lisanduva tootena müüa.

Meenutame pisut ka seda aega, kui Misso alles kolisiti. Kuidas Missomaa teid omaks võttis? Misso kolides oli Linda 23- ja Kermo 22-aastane ja kuigi nad varem otseselt talutöödega kokku polnud puutunud, ei saanud kumbki sellest šokki. „Eks me olime alguses kogukonnas

ikka võõrad, talu võttis väga palju aega ära,“ räägib Linda. Head suhted kohalikega on tekkinud aja jooksul ning praeguseks peavad nad end siin juba omaks. Kuna mõlemad on eluaeg kergejõustikuga tegelenud, siis alguses käidi talvel pigem Võrus sportimas, praegu käib Kermo korra nädalas Missos korvpalli ja Linda Rõuges võrkpalli mängimas.

Kuigi noored on olnud tunnistajaks Misso kandi rahvaarvu kahanemisele, eelkõige just kooli kaudu (nende siia kolides oli Missos veel keskkool, praeguseks algkool), ei pea nad oma praegust kodukohta mingiks kolkaks. Kermo arvates on Misso väga ilus kant: põllud on niidetud ja hooldatud, kodud on ilusad ja korras, alevik on kena, just praegu käib uue tee ehitus ... „Need, kes siin elavad, on väga tegusad inimesed ja toimetavad siin ilusti, väikeste laste kasvatamiseks on koht suurepärase,“ ütleb ta.

Parajasti kõnnivadki akna tagant mööda Misso lasteaia mudilased, teiste seas ka kitsefarmi pere lapsed Kert (5 a) ja Timo (3 a). Linda ja Kermo kiidavad, et lasteaid on Missos lahe, õpetajad on väga toredad ja rühma suurus just paras, nagu oleks tegu mõne hea eralasteaiaga. Pikad jalutuskäigud looduses ja isegi neljakilomeetrine jalutusring kitsefarmi juurde on osa lasteaia igapäevast – just nii, nagu see maal olema peakski. Kermo avaldab arvamust, et ehk liigubki maailm selle suunas, et niisugune väike kool nagu Missos võiks tegutseda hoopis maaelu tutvustava erakoolina, kus koos kohalike ettevõtjatega lapsi maaelu vaimus kasvatatakse.

Praegu end juba täieõiguslike kogukonnaliikmetena tundes löövad Linda ja Kermo kaasa ka kohaliku elu edendamises – kui Misso kandis midagi huvipakkuvat korraldatakse, siis on vähemalt Kermo ikka kambas. Ta kirjeldab säravate silmadega viimast Misso jaanipidu, millesarnast nende siin elamise ajal veel toimunud ei olnud. Kuna pidu läks igas mõttes korda ja sai palju kiitust, tuleb seda järgmistel aastatel kindlasti korrata. Kohalikud inimesed tunnevad puudust lõbusatest kokkusaamise võimalustest, paljude siit eemal elajate jaoks annavad hästi korraldatud üritused põhjuse koju tulla.

Kuidas teie arvates saaks tuua noored pärast hariduse kättesaamist tagasi siia, maale elama?

„Tullakse ju mingi töökoha pärast või siis ise endale töökohta looma. Töökohtadega paraku on nagu on,“ arutleb Linda, lisades, et kuskilt võiks ju asi hargnema hakata, näiteks kui siin oleks suur hooldekodu, siis lisaks otsestele töökohtadele tekiks juurde vajadus lisanduvate teenuste järele, see tähendaks ettevõtluse elavnemist ja veel uusi töökohti.

Samas on teada fakt, et üleliia palju elamiseks sobivaid majapidamisi siinkandis saada pole, tõdeb Kermo. Majad seisavad näiliselt tühjana, sees seal ei elata, kuid kas siis nostalgiast või lootuses sinna taas kodu rajada ei raatsita neid ka maha müüa. „Külas on maju piisavalt, aga need on suurema osa aastast tühjad ja siin käiakse vaid paar korda aastas muru niitmas,“ sõnab Kermo. Kui elamiseks kas või natuke kõlblikke majapidamisi rohkem müügil oleks, küllap siis ka rohkem inimesi siia koliks, usub ta optimistlikult.

Soovime Andri-Peedo farmi rahvale jätkuvalt entusiasmi oma asja ajamisel ja edu kõiges, mida nad ette võtavad! Nende tegemistega saab end kursis hoida sotsiaalmeedias – Facebookis ja Instagrammis.

Viivika Nagel

Rõuge Vallavolikogu 27. augusti 2019 istungil vastu võetud õigusaktid

Volikogu:

1. Suunas avalikustamisele Rõuge valla 2019–2035+ arengukava eelnõu ja Rõuge valla 2019–2023+ eelarvestrateegia eelnõu 2. septembrist kuni 23. septembrini. Eelnõude avalik arutelu toimub 19. septembril.
2. Andis nõusoleku projekti „Rõuge valla kogukondade võimestamine“ omaosaluse tasumiseks summas 5 912 eurot. Projekti peamine eesmärk on võimestada Rõuge vallas tegutsevaid kogukondasid, luua toimiv kogukondade koostöövõrgustik, mis suurendaks ka ühistegevust ja uusi algatusi, parandada infovahetust ning turustada ühiselt kogukonna algatusi ja vallas toimuvat. Projekti tegevused toimuvad kahe aasta jooksul (2019–2021).
3. Andis nõusoleku osaleda Võrumaa Arenduskeskuse partnerina Euroopa

- Sotsiaalfondi taotlusvooru meetme „Tööturul osalemist toetavad hoolekandeteenused“ tegevuse „Eakatele, erivajadustega ja toimetulekuraskustega inimestele ning nende pereliikmetele töölesaamist toetavad hoolekandeteenused“ projektis „Vaimse tervise häiretega eakatele suunatud hoolekandeteenuste arendamine Võrumaal“. Valla omafinantseering 2020–2021 on kuni 8 500 eurot. Projekti eesmärk on leida vaimse tervise probleemidega eakatele ja nende perekondadele võimalikult tõhus, inimeste vajadustest lähtuv, erinevaid osapooli ühendav ja Võrumaa oludesse sobiv toetavate teenuste süsteem.
4. Muutis Rõuge Vallavolikogu 17.04.2018 otsust nr 1-3/36 „Rõuge valla üldplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamine“ ja tunnistas kehtetuks

otsuse lisa „Rõuge valla üldplaneeringu lähteseisukohad“.

5. Lõpetas Rõuge Vallavolikogu 27.10.2004 määrusega nr 15 „Rõuge valla üldplaneeringu algatamine ja Rõuge Vallavolikogu 28.03.2001 otsuse nr 7 „Rõuge aleviku üldplaneeringu algatamine“ tühistamine“ algatatud üldplaneeringu koostamise.
6. Lõpetas Rõuge Vallavolikogu 03.05.2006 otsusega nr 19 „Rõuge valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamine“ algatatud keskkonnamõju strateegilise hindamise.
7. Kinnitas Misso Sotsiaalkeskuse struktuuri. Alates 01. septembrist on struktuuris hooldustöötaja ametikohad.
8. Tunnistas kehtetuks: Haanja Vallavolikogu 19.03.2015 määruse nr

8 „Haanja Kooli põhimääruse kehtestamise ja muutmise, arengukava kinnitamise ja muutmise kord“;

Varstu Vallavolikogu 16.11.2010 määruse nr 15 „Müügipileti hinna kehtestamine“.

9. Otsustas kaasfinantseerida Puidutöötlemise ja mööblitootmise kompetentsikeskust TSENTER aastatel 2020–2023 summas 21 178,31 eurot (5 294,58 eurot aastas).

10. Tegi pöördumise Vabariigi Valitsusele lairiba interneti baasvõrgu arendamiseks ja rahaliste vahendite leidmiseks, et Rõuge valda ehitataks täiendavalt baasvõrk.

Rõuge valla arengukava ja eelarvestrateegia eelnõu avalik väljapanek

Rõuge vallavalitsus on vastavalt vallavolikogu 27.08.2019 otsusele nr 1-3/53 saatnud avalikule väljapanekule Rõuge valla 2019–2035 arengukava ja Rõuge valla 2019–2023 eelarvestrateegia eelnõu.

Avalik väljapanek toimub 2. septembrist kuni 23. septembrini 2019. Eelnõuga saab tutvuda Rõuge valla veebilehel www.rauge.ee/arengukavad ja Rõuge vallamaja arendusosakonnas (Ööbikuoru tn 4, Rõuge alevik). Avaliku väljapaneku ajal on kõigil võimalus eelnõu kohta esitada oma ettepanekuid, täites valla veebilehelt leitava ettepanekute vormi.

Rõuge valla arengukava ja eelarvestrateegia eelnõu avalik arutelu toimub 19. septembril kell 17 Rõuge vallamaja II korruse saalis.

Oktoobrikuu algab Rõuge valla MTÜ-de päevaga!

Teisipäeval, 1. oktoobril algusega kell 16.00 toimub Haanja rahvamajas **Rõuge valla MTÜ-de päev**

16.00–16.40 Katrin Volman Võrumaa Arenduskeskusest tutvustab avanevaid taotlusvoorusid ja sisse viidud või kavandatud uuendusi. Lisaks annab ta soovitusi, mida taotluste kirjutamise puhul silmas pidada.

16.40–18.00 MTÜ-de arutlusring. Valla MTÜ-de omavahelise koostöö hoogustamise võimalused: mis vormis, kui tihti ja kus võiks kokkusaamised toimuda, mis teemasid võiks ühiselt arutada ning milliseid tegevusi koos kavandada või ellu viia.

Vahepalaks saab suupisteid ja jooki ning omavahel juttu puhuda. Olete oodatud!

Rohkem infot: Ruuta Ruttas-Küttim, projektispetsialist (projekt@rauge.ee, 785 9232)

Esitle oma ettevõtet Võrumaa Töömessil Rõuge valla boksis!

Vallavalitsus kutsub ettevõtjaid osalema või end esitlema Võru Kultuurimajas Kannel 20. septembril 2019 toimuval töö- ja karjäärimesil Rõuge valla boksis.

Osalema on oodatud kõik ettevõtjad, kes otsivad meeskonda uusi töötajaid või soovivad ettevõtte tegevust tutvustada tulevastele võimalikele töötajatele. Osalemissoovist palume teatada hiljemalt 13. septembriks aadressile ettevotlus@rauge.ee.

Pakutavaid töökohti saab messil esitleda ka ise kohale minemata: kui teie ettevõttes on mõni vaba töökoht, siis palun andke sellest teada aadressile ettevotlus@rauge.ee hiljemalt 18. septembriks.

TEGIJAD ON KOHAL!

Eesti Töötukassa

TÖÖ- JA KARJÄÄRIMESS

Võrumaa

Lilva 13, Võru kultuurimaja Kannel

20.09.2019 10.00 - 13.00

ESITLUSED:

10:15 22 aastat USA-s: Piik teise mätta otsast

11:15 "Tänane ulme on homme argipäev"

12:15 "Mina ja tööandja- kuidas erivajadus toetab minu töölesaamist"

MESSIL VEEL:

Erinevad ettevõtjad

Koostööpartnerid

Juridiline nõustamine

Üldharidus-, kutse ja kõrgharidus

NOORTE ALA:

Töötöad, edulugude jagamine

Karjäärivõrk

EURES nõustamine - tööta Euroopas

PÄEVA JUHIB JOOSEP KURM!

MESS ON TASUTA!

TULE JA OSALE!

Info telefonilt 786 8762

www.toomess.ee

Eesti Töötukassa

Raamatupidajad Mõniste ja Varstu teenuskeskustes

Sularahatehinguteks ja arvete maksmiseks on valla raamatupidajad lähinädalatel nii Mõniste kui Varstu teenuskeskustes kohal järgmistel aegadel:

18. septembril kell 8.00–17.00 Mõnistes ja Varstus

9. oktoobril kell 8.00–17.00 Mõnistes ja Varstus

16. oktoobril kell 8.00–17.00 Mõnistes ja Varstus

Täpsem info finantsosakonna telefonil 785 9352.

Rõuge uue postipunkti lahtiolekuajad

Alates augustist asub Rõuge piirkonda teenindav postipunkt Rõuge raamatukogus.

Postipunkti lahtiolekuajad on järgmised:

Teisipäeval, neljapäeval ja reedel kell 9.00–17.00

Laupäeval kell 9.00–15.00

Pühapäeval, esmaspäeval ja kolmapäeval SULETUD

Rohkem infot: 785 9207, rougerk@rauge.ee (Ülle Siska)

Misso Sotsiaalkeskus pakub eakatele kodust elamisaset nii aastaringselt kui hooajaliselt

Vastu sügise algust on õige aeg mõelda sellele, kuidas meie eakad vanemad või muud lähisugulased oma armsaks saanud kodudes hakkama saavad. Kas jaksavad puukorvi üle uksele üpitada, laupäeval sauna soojaks kütta ja paksu lumega üle hoovi keldrisse sumbata, nagu nad seda aastakümneid teinud on? Kas leidub mõni lahke naaber, kes aeg-ajalt läbi astub ja abistab? Meie ümber on palju häid inimesi, kuid sageli ei saa ainult neile loota.

Misso Sotsiaalkeskus* pakub eakatele võimalust elada keskses koduteenusena. Seda saab teha aastaringselt või hooajati, näiteks ainult talveperioodil või siis, kui lähedased abistajad pikemaks ajaks eemale peavad minema. Koduteenus sisaldab elamist kahekohalises toas, mis on soe ja koristatud. Keskuses on pesemisvõimalus, ka riiete pesemise eest on hoolitsetud. Vaid 2,20 euro eest pakume kolmel korral päevas sooja sööki, koduteenuse kogutasu on ligikaudu 386 eurot kuus – täpne summa sõltub iga kuu söögipäevade arvust.

Klientidelt eeldame oma igapäevatoimingutega ise hakkama saamist. Päevasel ajal saavad meie elanikud vabalt õues värsket õhku hingamas ja jalutamas käia. Misso rahvamaja ja raamatukogu koos kõigi oma võimalustega on ka meelelahutusest ja suhtlemisest osa saamiseks parajas kauguses. Mis peamine: koduteenusel elavate eakate lähedased saavad südamerahu ja kindlustunde, et nende armsad pole ükski, vaid kellegagi koos ja kellegi silma all.

Kui soovite rohkem infot koduteenuse võimaluste kohta, võtke ühendust Misso piirkonna sotsiaaltöö spetsialisti Marika Heinveega (5340 3744, missosotsiaal@rauge.ee).

* Misso alevikus asuv sotsiaalkeskus on eakatele ja puudega inimestele ning teistele abivajajatele mõeldud lihtne kodune paik. Tegu pole tavamõistes hooldekoduga, siin pakutakse eluasemeteenust, koduteenust ja muid toimetulekut soodustavaid teenuseid. Keskuses on kokku 14 kohta, millest osa on praegu täitmata.

Valla ettevõtlustoetuse sügisene voor käib uuendatud korra järgi!

Oktoobri alguses saab taas taotleda valla ettevõtlustoetust. Seda saavad teha Rõuge vallas tegutsevad ettevõtjad, toetust saab küsida ettevõtlusega alustamiseks, ettevõtluse arenguga seotud investeeringuteks ning ettevõtja koolitusteks ja praktiliste erialaste oskuste omandamiseks.

Taotlus tuleb esitada selleks loodud vormil ja korra järgi, mille leiab valla kodulehelt alajaotusest „Ettevõtjale“ (Ettevõtlustoetus) 1.–15. oktoobrini.

Anname teada, et Rõuge valla ettevõtlustoetuse määramise kord on muutunud. Palume tähelepanu pöörata järgmistele tingimustele:

- Muudeti taotlusperioodi tähtaegsid ning määrati taotluste esitamise periood.
- Lisati omafinantseeringu nõue.
- Täpsustati maksuvõlgnevuste kontrollperioodi ajavahemik.
- Muudeti hindamismetoodika aluseid.
- Toetuslepingut ei sõlmita. Toetus määratakse vallavalitsuse korraldusega.
- Muudeti aruande esitamise nõudeid.
- Muutunud on taotlusvorm.

Ettevõtlustoetuse taotlusi 2019. aasta teise taotlusvooru saab esitada 1. oktoobrist 15. oktoobrini. Ettevõtlustoetuse määramise kord on leitav kodulehel: <https://rouge.kovtp.ee/ettevotlustoetus>.

2. oktoobril leiab taas aset Rõuge valla ettevõtluspäev

Head Rõuge valla ettevõtjad, olete oodatud 2. oktoobril 2019 kell 14 Mõniste Rahvamajas toimuvale **Rõuge valla ettevõtluspäevale**.

Seminari käigus saab teada, mis on innovatsioon, millist kasu saab ettevõtja innovatsiooni tehtud investeeringutest, tutvustatakse innovatsiooni eri tüüpe ning räägitakse võimalustest oma ettevõttes innovatsiooni võimendada. Teaduspargi Tehnopol innovatsioonijuht Kadi Villers teab, et paljud Eesti ettevõtted võiksid olla oma tegevuses veel palju edukamad, kui nad vaid julgeksid. Üritus kestab kella 17.00-ni. Osalemiseks on vajalik eelregistreerimine Rõuge valla kodulehel: <https://rouge.kovtp.ee/valla-ettevotted>.

Ootame osalema!

Anneli Piigli
Ettevõtlus- ja projektispetsialist

Võrumaa Arenduskeskus kuulutab välja fotojahi – Euroopa Liidu eri

Fotojahi eesmärgiks on inspireerida inimesi Võru maakonnas ringi liikuma ning avastama huvitavaid kohti.

Et avastamine lihtsam ja veidi põnevam oleks, kuulutame sel korral välja fotojahi objektidele, mis on toetust saanud Euroopa Liidu fondidest. Nimekirja oleme lisanud vaid väikese valiku (45 objekti), mida fotojahi raames külastada soovitame. Rahastatud objekte Võru maakonnas on loomulikult palju rohkem ning oleme lisanud lingi ka kõikide toetatud projektide leidmiseks www.struktuurifondid.ee. Oleme proovinud kaardile saada parimad näited Euroopa Liidu rahade kasutamiseks, kuid kui valikust on jäänud välja midagi eriti olulist, siis andke kindlasti teada – saame lisada.

Fotojahi kodulehekülj koos jahiks vajaliku infoga on internetis aadressil www.fotojaht.visitvoru.ee. Fotojaht on avatud kuni 31.10.2019. Et üritust aktiivsena hoida, toimuvad iga nädal vaheloosimised – kui soovite anda oma panuse vaheahhindadeks (meenud, kinkekaardid jne), oleme väga tänulikud.

Platvorm on valminud Euroopa Liidu struktuurifondi vahenditest (Europe Direct – Võru), tutvustamaks Euroopa Liidu erinevate fondide abil valminud objekte.

Tulevikus on plaan keskkonda kasutada ka teiste temaatiliste fotojahtide korraldamiseks, nagu näiteks vaatetornid, jõulukuused, UMA MEKK kohvikute nädala toidud, järved jne. Kui ka teil on mõni hea idee teemavalikuks, andke kindlasti teada.

Fotojahile laekunud fotosid saame kasutada piirkonna mainekujunduslikel eesmärkidel. Näiteks info- ja esitlusmaterjalides, interneti kodulehel, sotsiaalmeedias, SA Võrumaa Arenduskeskuse korraldatavatel üritustel.

Kadri Moppel
turismikoordinaator
SA Võrumaa Arenduskeskus

TÖÖPAKKUMISED

Konkurss Rõuge rahvamaja juhataja töökohale

Juhataja töö eesmärgiks on kultuuritraditsioonide järjepidevuse tagamine, rahvakultuuri säilitamine ja arendamine; kohaliku kultuurielu edendamine; kohalikele elanikele õppe- ja enesetäiendamise võimaluste pakkumine ja vabaharidusliku koolituse korraldamine; kohaliku seltsielu edendamine; professionaalse kunsti vahendamine; koostöö piirkonna teiste kultuuri- ja haridusasutuste ning muude asutuste ja organisatsioonidega paikkonna kultuuri- ja hariduselu korraldamisel.

Oled sobiv kandidaat, kui sul on:

- kõrgharidus (võib olla omandamisel);
- vähemalt 2-aastane töökogemus kultuuritöö valdkonnas;
- head teadmised kultuuritööst;
- iseseisev mõtlemine, otsustus- ja vastutusvõime, oskus efektiivselt planeerida

tööaega ja -protsessi;

- suutlikkus algatada uusi ideid ja neid ellu viia;
- loomingulisus, aktiivsus, paindlikkus, positiivne ellusuhtumine;
- eesti keele valdamine vähemalt C1-tasemel;
- B-kategooria juhiluba.

Kasuks tuleb:

- projektijuhtimise kogemus;
- Rõuge piirkonna ajaloo ja kultuuritraditsioonide tundmine.

Pakume:

- võimalusi eneseteostuseks;
- vaheldusrikast ja põnevat tööd;
- toetavat meeskonda;
- konkurentsivõimelist töötasu.

Kandideerimiseks esitada sooviavaldus, CV, motivatsioonikiri ning haridust tõendavate dokumentide koopiad **hiljemalt 18.09.2019** Rõuge Vallavalitsusele aadressil vald@rauge.ee.

Töole asumise aeg: kokkuleppel.

Kontaktisik: haridus- ja kultuuriosakonna juhataja Marju Kõva, tel 514 8615.

Konkurss Mõiste piirkonna sotsiaaltöö spetsialisti ametikohale

Sotsiaaltöö spetsialisti põhiülesandeks on sotsiaalteenuste, vältimatu sotsiaalabi ja muu abi andmise korraldamine, sotsiaaltoetuste määramise ja maksmise korraldamine, informatsiooni kogumine ja töötlemine abivajajate kohta ning nende nõustamine sotsiaalabi taotlemise võimalustest sotsiaaltöö spetsialisti tööpiirkonnas. Ametijuhendiga on võimalik tutvuda Rõuge valla veebilehel www.rauge.ee.

Oled sobiv kandidaat, kui sul on:

- kõrgharidus (või omandamisel), soovitatavalt sotsiaaltöö erialal või keskharidus, millele lisandub sotsiaaltöölase pädevuskoolituse tunnistus;
- vastavus avaliku teenistuse seaduses kohaliku omavalitsuse ametnikule kehtestatud nõuetele;

- valdkonna tööks vajalike õigusaktide tundmine ja oskus neid rakendada;

- oskus planeerida tööprotsessi ning sotsiaalvaldkonna toimimise ja

töökorralduse põhimõtete tundmine;

- kohaliku omavalitsuse ja sotsiaalasutuste toimimise põhimõtete tundmine;

- teadmised õigusaktide ja dokumentide vorminõuetest ning oskus koostada

oma valdkonna üld- ja üksikakte;

- hea koostöö-, suhtlemis-, ja ajakasutusoskus, otsustusvõime, suutlikkus võtta

iseseisvalt vastu otsuseid teenistuskoha pädevuse piires, kohuse- ja vastutustunne, väga hea pingetaluvus;

- oskus välja töötada uusi lahendusi, muudatusi algatada, omaks võtta ja ellu

viia;

- ametikohal vajalike arvutiprogrammide ja andmekogude käsitlemise oskus;

- eesti keele oskus vähemalt C1-tasemel;

- inglise ja vene keele oskus vähemalt B2-tasemel;

- B-kategooria juhiluba.

Pakume:

- võimalusi eneseteostuseks;

- vaheldusrikast tööd;

- koolitusi enesetäiendamiseks;

- toetavat meeskonda;

- meeleolukaid ühisüritusi;

- põhipuhkust 35 kalendripäeva.

Teenistusse asumise aeg: kokkuleppel

Kandideerimiseks palume esitada sooviavaldus, CV, motivatsioonikiri ja haridust tõendavate dokumentide koopiad **hiljemalt 18.09.2019** Rõuge Vallavalitsuse e-posti aadressile vald@rauge.ee.

Kontaktisik: Maire Grosmann, tel 5330 0153.

Laps osaleb huvihariduses? Ole kursis Rõuge valla huvihariduse toetamise korraga!

Rõuge vallas on oluline, et siin elavad noored saaks osa huviharidusest ning sellega kaasnevatest teadmistest, oskustest ja kogemustest. Valla prioriteet on noored inimesed ja panustamine nende arenguvõimalustesse. Valla- ja riigipoolse toetusega saab anda hoogu huvihariduse ja huvitegevuse kättesaadavusele ning seda mitmekesistada, mis omakorda aitab vähendada noorte sotsiaalset tõrjutust. Rõuge Vallavolikogus 01.03.2018 vastu võetud huvihariduse ja -tegevuse korraga on loodud huvihariduses ja huvitegevuses osalemise võimalus kõikidele Rõuge vallas elavatele noortele, kes selles osaleda soovivad. Huvihariduse omandamine ei ole ainult lapsevanema rahaline panustamine, vaid valla osalus sellesse on olnud märkimisväärne, moodustades 2/3 kogu huvihariduse maksumusest. Huvihariduse ja -tegevuse rahastamine koosneb kohamaksust, mida

maksab vald, ja õppetasust, mida maksab lapsevanem. Kehtestatud korraga saab kompenseerida lapsevanema poolt makstavat osalustasu.

Huvihariduse ja -tegevuse toetamise korra alusel makstakse toetusi Rõuge vallas elavatele õppuritele ning toetamine jaguneb viieks meetmeks:

1) Huvihariduse toetus, mida kompenseeritakse huviharidust pakkuvale asutusele, näiteks muusikakool, spordikool, kunstikool jt.

2) Huvitegevuse toetus, mida kompenseeritakse huvitegevust pakkuvatele juriidilistele isikutele, näiteks erinevad huviringid, klubid, stuudiod, MTÜ-d jms. Selleks, et seda toetust saada, peab huvitegevuse pakkuja esitama taotluse Rõuge valla haridusosakonnale ettenähtud kuupäevadeks, selle aasta teisel poolel 15. oktoobriks.

3) Osalustasu või õppetasu toetus on uus

toetuse meede. Sellega saab lapsevanem taotleda huvikoolile või -ringile makstava tasu hüvitamist. Vallale tuleb esitada taotlus vastaval vormil, mis on leitav kodulehel. Taotleda saab üheks õppeaastaks ja selle aasta teisel poolel veel 15. oktoobriini. Toetuse määr on kuni 50 € õppuri kohta kuus. Väljamaksed tehakse igakuiselt peale maksekorralduse laekumist valla haridusosakonnale. OLULINE TEADA: Toetusena saadav osalustasu või õppemaks ei ole Tulumaksuseaduse §26 mõistes deklareeritav koolituskulu.

4) Transporditoetusega kuni 30 eurot õppuri kohta kuus kompenseeritakse huvihariduses või huvitegevuses käimine. Transporditoetus taotletakse igal kuul tegeliku kulu alusel. Taotlus koos kuldokumentidega esitatakse iga kuu 10. kuupäevaks. Kulu tõendavad dokumendid peavad olema originaalid ning need tuleb tuua valla haridusosakonda või teenuskeskustesse. Esitada võib ka mitme

õppuri ühistootluse – tähtis on, et taotluse kinnitavad allkirjaga kõik osapooled.

5) Laagris või võistlusel osalemise toetus. Seda saab taotleda vaid huvikooli või -ringi läbiviija. Toetuse määr on kuni 100 eurot aastas õppuri kohta.

Huvihariduse ja -tegevuse korra alusel makstavad toetused ei laiene valla hallatavate asutuste (koolid, lasteaiad, noortekeskused jne) ringides käivatele õppuritele.

Taotlusi menetleb Rõuge vallavalitsuse haridusosakond. Rõhutame, et kõik taotlused peavad olema esitatud originaalidena või digitaalselt allkirjastatuna.

Rõuge valla huvihariduse ja -tegevuse toetamise kord ja blanketid on saadaval Rõuge valla kodulehel aadressil <http://rouge.kovtp.ee/huviharidus>.

Millega täita pikki talveõhtuid Varstu kandis?

Varstu Kultuurikeskuses alustavad sel hooajal tööd järgmised huviringid:

- Eakate tantsurühm „Hõbehall“
- Täiskasvanute käsitööring
- Täiskasvanute näitering
- Täiskasvanute keraamikaring
- Loomering algklassiõpilastele
- Keraamikaring eelkooliealistele lastele
- Jooga

Kultuurikeskuse ringid alustavad tegevust oktoobris, huvi korral jälgige jooksvat infot või võtke ühendust kultuurikeskuse juhiga: Monika Toom (789 3366, 5855 3906; monikatoom22@gmail.com).

Varstu koolis jätkatakse kõigi eelmise õppeaasta ringitegevustega. Nende täpsema ajakava leiab kooli kodulehelt aadressilt <https://www.varstu.edu.ee/>.

Juhendaja Janek Paeglis:

- I–IV kl mudilaskoor;
- V–IX kl lauluansambel;
- kitarriõpe algajatele;
- kitarriõpe edasijõudnutele;
- rütmimuusika ring.

Juhendaja Maksim Nikitin:

- 6–7-aastaste robootikaring;
- 8–15-aastaste robootikaring;
- 10–19-aastaste digitehnika ring.

Juhendaja Ants Tiido:

- JUDO algajatele;
- JUDO edasijõudnutele.

Juhendaja Vivian Helekivi:

- võrkpall algajatele;
- võrkpall edasijõudnutele.

Juhendajad Vivian Helekivi ja Riina Kõots:

- rahvatants nooremale vanuserühmale;
- rahvatants vanemale vanuserühmale.

Osa kooli huviringe toimub ka kultuurikeskuses:

Juhendaja Aili Visseli loomering (tants, näitlemine, käsitöö) I–IV klassile.

Juhendaja Urve Konksi:

- 6–7-aastaste keraamikaring;
- 8–18-aastaste keraamikaring;
- täiskasvanute keraamikaring.

Kohaliku omaalgatuse programm on taas avatud

Mittetulundusühingutele ja sihtasutustele toetuse taotlemiseks on taas avatud kohaliku omaalgatuse programm, millega soovitakse kaasa aidata tugevate ja omaalgatusel põhinevate kogukondade tekkimisele ning püsimisele.

„Lisaks paikkonnale on inimeste jaoks sageli elukohaga rahulolemiseks määravaks teguriks inimesed, kellega nad lähestikku elavad ehk kogukonnal on meeldiva kodutunde tekkimiseks järjest suurem osa,“ ütles riigihalduse minister Jaak Aab. „On tunnustamisväärne, kui on inimesi, kes tahavad vabatahtlikult panustada oma aega ja energiat ühise kodukandi paremaks muutumise. Et neile ja nende kogukondade tugevdamisega seotud tegevustele jõudu juurde anda, pakume võimalust taotleda kuni 2000 euro suurust toetust.“

Programmi eesmärgi täitmiseks antakse toetust tegevusteks, mis tugevdavad kogukonna

identiteeti, loovad tõhusamat koostööd ning panustavad kogukonnaliikmete teadmiste ja oskuste kasvu. Toetust antakse ka kogukonnaliikmetele vajalike teenuste pakumiseks ja ühistegevust soodustavate avalikus kasutuses olevate objektide rajamiseks ja arendamiseks.

Toetust saavad taotleda avalikes huvides tegutsevad mittetulundusühingud ja sihtasutused, milles ei osale liikmena kohalik omavalitsus ega riik ja mille liikmetest äriühingud ei moodusta rohkem kui poole. Maksimaalne toetussumma esitatud projekti kohta on 2000 eurot ning omafinantseering peab olema vähemalt 10% projekti kogumaksumusest.

Toetuse taotlemise kord, tingimused ja taotlusvormid asuvad SA Võrumaa Arenduskeskuse kodulehel aadressil <https://vorumaa.ee/vabauhendused/kop/>.

Kohaliku omaalgatuse programmi taotlused koos kohustuslike lisadega ja digitaalse allkirjaga tuleb esitada 1. oktoobriks 2019 hiljemalt kella 16.30 e-posti aadressile arenduskeskus@vorumaa.ee.

Lisainfo: Aigi Young, projektispetsialist (5309 0923, aigi.young@vorumaa.ee).

Lapsed ja noored Mõnistesse peotantsu õppima!

Mõniste Koolis saavad kõik Rõuge valla lapsed alates septembrikuust õppida peotantsuoskusi. Tunnid toimuvad teisipäeviti kell 12.05–13.30 rahvamajas. Peotantsu õpetab treener Reno Olle, lisainfo: 521 5143.

Uma Lauu võistlus ootab veel mõni nädal uusi laule

Soi Uma Pido korraldajad on välja kuulutanud uute võrukeelsete laulude võistluse Uma Lau IV. Laulude saatmise tähtaeg on esmaspäev, 23. september 2019.

Võistlusele oodatakse omakeelseid ja omaloomingulisi laule. Millest laul(e) teha, võib laulukirjutaja ise valida. Laulud võivad olla nii rahvalikud kui päris moodsad. Ka vana (nt regilaul) ja uut (tänapäeva teema) võib kokku sobitada.

Võistlustööd saata korraldajale märgusõna all „Uma Lau“. Ühe autori käest ootavad korraldajad võistlusele kõige rohkem viis laulu.

Võistluskontsert toimub 7. novembril 2019 kell 18 Moostes. Võistlevad laulud, mitte nende esitus. Paremate laulude loojad saavad rahalise preemia.

Ettevõtmist toetavad Eesti Kultuurkapitali rahvakultuuri sihtkapital, Võru- ja Põlvamaa ekspertgrupp, Rahvakultuuri Keskuse Vana-Võromaa pärimuskultuuri programm, Põlva vald ja Võru Instituut.

Võistluse statuut ja lisainfo: www.umapido.ee ja Merike Tigas (merike.tigas@wi.ee).

VAHTSIDÕ VÕROKEELITSIDE LAULÕ
VÕISTLUS

UMA LAUL IV

LAULÕ SAATMISÕ TÄHTAIG OM
23. SEPTEMBRI 2019

Augusti alguses toimus Ruusmäe kooli kokkutulek

Ruusmäe kooli kokkutulekute traditsioon sai alguse 1994. aastal direktor Kalev Kalkuni algatusel. Sellest ajast peale on iga viie aasta järel Rogosi mõisas kokku saanud Ruusmäe kooli endised ja praegused õpetajad, õpilased ja kõik need, kes Ruusmäe kooliga seotud. Eelnevatel kokkutulekutel pöörasime suuremat tähelepanu sellele, kuidas Ruusmäe kandis kooliskäimine alguse sai. Viie aasta tagusel viimsel kokkutulekul paigutasime mälestuskivid endiste koolimajade asukohta Krigulis ja Pütsepal.

Olen kokkutulekutel ikka meelde tuletanud koolihariduse kujunemist siin Ruusmäe kandis, ei saanud teisiti ka seekord. Tuginen varasema kooli ajaloo ülevaate tegemisel Tallinna Ülikooli professori Lembit Andreseni uurimistödele, Ruusmäe kooli endise õpetaja ja arhivaari Eduard Joakiti koostatud ülevaatele „Ruusmäe 7-aastase kooli ajaloost“ ning Elmar ja Helgi Partsi koostatud ülevaatele „Ruusmäe koolid“. Nõukogude perioodi kirjeldamisel on aluseks minu kirjutatud bakalaureusetöö „Ruusmäe kooli ajalugu 1944–1991“. L. Andreseni raamatus „Eesti rahvakooli ja pedagoogika ajalugu. III“ on kirjas, et igas mõisakogukonnas töötas 19. sajandi algul vähemalt üks kool. Rogosi mõisa kooli olevat peetud kohalikus kõrtsis ja kõrtsmik oli oma ameti kõrval ka koolmeistriks. Selle kohta on andmed aastast 1834. Kui palju seal õpilasi oli ja kui pikalt kool töötas, selle kohta kahjuks täpsemad andmed puuduvad. Ruusmäe kooli direktori Elmar Partsi andmetel sai korrapärase koolihariduse andmine alguse 1864. aastal Kriguli külakoolist. Õpetajaks oli talumees Peter Mee (Meh). Alates 1858. aastast olevat ta juba töötnud õpetajana Rogosi mõisa moonakate majas. 1864. aastal soovitas Rogosi mõisahärra A. von Glasenapp Petril ära osta Ala-Kriguli talu ja sinna külakooli teha. Maamõõtja Sabborovski mõõtiski talukoha välja. Talu hinnaks oli 2200 hõberubla, millest 140 rubla tuli kohe ära maksta. Petril olevat mõisnikuga hea läbisaamine olnud. Võlakirjad tegi mõisnik siiski 1100 hõberublale. Kõige suurem hoone oli rehielamu, mis asus enam-vähem praeguse elumajaga samal kohal. Lapsi õpetati teise korruse kambriks. On teada, et näiteks 1864/65 õppeaastal käis koolis 46 õpilast. Kooli tuldi umbes 1,2 kilomeetri kauguselt.

1876. aastal kolis kool kohalike talumeeste endi poolt ehitatud koolimajja Pütsepal, sest Peter Meele kuulunud talumaja põles maha. Õpetajana jätkas oma tööd Pütsepal ka Peter Mee. 1876.–1919. aastatel oli Pütsepal algkool, 1919.–1934. aastatel 4-klassiline algkool. Pütsepa koolimajas oli kaks klassiruumi, õppetöö toimus liitklassides. Tavaliselt aitasid

vanemate klasside õpilased nooremaid.

Üleminek 6-klassilisele koolikohustusele pidi kõikides omavalitsustes lõpule viidama 1934. aastaks. Kuna ruumikitsikus Pütsepal ei võimaldanud seal õppetööd 5. ja 6. klassis teha, siis tegi vallavolikogu otsuse remontida tühjana seisnud Rogosi peahoone kooli tarbeks ja 1934. aasta sügisel kolis Pütsepa Algkool Rogosi mõisasse. Maja pühitseti koolimajaks 28. oktoobril 1934. aastal. Koolijuhiks oli Viktor Sterling (Seliste). 1945/46 õppeaastal sai läbi üleminek 7-klassilisele koolile. Suurem tõusuaeg saabus Ruusmäe koolielus 1960-ndatel aastatel. 1961. aasta veebruaris toimus Ruusmäe kooli inspekteerimine. Akt andis kooli materiaalsele olukorrale hävitava hinnangu: klassides oli krohv lagunemas, eriti ühes klassiruumis. Kuna värvid olid tumedatoonilised, siis jättis kogu maja seestpoolt sünge mulje. Seda muljet suurendas korralagedus nii koridorides kui ka klassiruumides. Õpilaste käimlad olid koolimajast kaugel, halva konstruktsiooniga ja saastatud. Olukord oli kohutav. 1961. aasta sügisel tuli Ruusmäe kooli tööle noor direktor Elmar Parts. Võib julgelt öelda, et temaga algas Ruusmäe koolis uus ajastu. Koolimajas teostati tagasihoidlik sanitaarremont: tehti krohvimistöid ning valgendati seinad ja laed, parandati ning korrastati kooliseadmed ja mööbel. 1963/64 õppeaastal valmis poistele õppetöökoda. Sovhoosi toetusel alustati muuseumi ehitamist endisesse kellatorni, mis sai valmis 1965. aastal. 1964/65 õppeaastaks pandi koolimajja kanalisatsioon ja ehitati WC-d, jätkati ainekabinettide rajamist. Suviti tegi kogu kollektiiv direktori juhtimisel sanitaarremonti – vana mõisahoonet vajab pidevalt remonti ja korrastamist. 1970. aastal vahetati ukseid ja aknad, 1978. aastal tehti ulatuslik kapitaalremont: pandi peale eterniitkatus, tugevdati seinu ja lagesid. Kehalise kasvatus tunde läbiviimiseks kasutati kooli saali. Spetsiaalne spordiväljak koolil puudus. Kui ilm võimaldas, toimusid tunnid õues, tavaliselt kooli pargis. Seal olid korvpalli- ja võrkpalliplats ning Ruusmäe järve kaldal ujumiskoht ja vettühüppetorn. 1965. aasta septembris-oktoobris ehitati Võidumäele suusatrampliin, 1966. aasta juunis sai valmis lasketiir. Korralikku spordiväljakut, mis oleks pakunud mitmesuguseid sportimisvõimalusi, aga ei olnud. Spordiväljaku rajamisega tehti algust 1972. aastal: karjääri nõlvad tasandati buldooseri, ülejäänud tehti kehalise kasvatus õpetaja Rudolf Kraani eestvõtmisel koos õpetajate ja õpilastega ise. Valmisid jooksurajad, kaugus- ja kõrgushüppekastid, kuulitõuke- ja kettaheitesektorid. Pallimängude tarbeks rajati jalgpalliväljak, võrk- ja korvpalliplats.

Ruusmäe kooli kokkutulekul avati pidulikult Elmar ja Helgi Partsile pühendatud mälestuspink. Foto: Genadi Orhidejev

Spordivahendite hoidmiseks ehitati väike majake. Spordiväljak avati 1980. aastal. 1986. aastal kolis Rogosi mõisa tiibhoonest välja Ruusmäe sovhoosi keskus ja pärast remonti said sinnagi klassiruumid. Tehti maja fassaadi remont. Ruusmäe koolil oli internaat ning väga ilus väike katseaed koos marja- ja viljapuuaiaga. Elmar Partsiga koos tulid kooli ka muusika, tants ja kunst, kõik õppeained olid ühtmoodi tähtsad. Heast juhust siiski üksi ei piisa – parimate tulemuste saavutamiseks on vaja väga head meeskonda. Ruusmäe kooli õpetajate tuumiku moodustasid pikaks ajaks matemaatika õpetaja Leida Kraani, algklasside õpetajad Ölme Uba, Asta Heero, Leili Org, eesti keele õpetaja Helve Ots, vene keele õpetaja Jonas Kaušpadas, kehalise kasvatus ja füüsika õpetaja Rudolf Kraani, saksa keele õpetaja Öie-Miralda Zuppur, loodusainete ja käsitöö õpetaja Helgi Ruus, õppealajuhataja, bioloogia, keemia ja geograafia õpetaja Helgi Parts. Lisaks neile veel palju tublisid õpetajaid, kes Ruusmäe kooli kas natuke pikemaks või lühemaks ajaks tööle tulid.

Ikka on tore oma kooliaega meenutada. Toon näite selle kohta, kui head kasvatusetööd meie õpetajad tegid. Olin Ruusmäe koolis töötnud 2–3 aastat. Tulin tunnist, et natuke puhata ja järgmise klassi õpilaspäevik võtta. Jõudsin õpetajate toa ukse taha ja koputasin viisakalt enne sisenemist. Elmar Partsile olen ääretult tänulik selle eest, et ta minu kui noore inimese ikka õigele teele juhtis. Tartu Ülikooli

ajalugu õppima minnes polnud mul vähimatki kavatsust kooli tööle minna. Kirjutasin ka ankeeti selle koha peale igaks juhuks suurte trükitähtedega EI. Ometigi oli just Elmar Parts see, kes mu 1992. aasta jaanuaris Ruusmäe kooli ajaloo õpetajaks kutsus. Ju ta tundis mind ikka paremini kui ma ise. Helgi Parts oli meile, noortele õpetajatele, veel pärast pensionile jäämistki oma nõu ja jõuga abiks. Üks tähelepanek veel. See puudutab meid, Ruusmäe kooli endisi õpilasi. Mida rohkem aega kooliajast mööda läheb, seda armsamaks ja kallimaks kool ning õpetajad muutuvad. Vilistlaste nimel tänan kõiki Ruusmäe kooli õpetajaid ja kooli töötajaid. Endise Ruusmäe kooli õpetajana olen tänulik minu õpilastele, sest nad olid maailma parimad õpilased. Suur tänu kokkutuleku korraldajatele eesotsas Sirje Pärnapuu, Haanja kooli ja Ruusmäe Noorteklubi, ning kõigile teistele abilistele. Kohtume jälle viie aasta pärast!

Ülle Orhidejeva

Ruusmäe kooli vilistlane ja endine õpetaja

Ruusmäe kooli kokkutulekul käinud ja korraldajad tänavad südamest:

OÜ Meisli – Suur aitäh Elmar ja Helgi Partsi mälestuspingi ning toetava abi eest Ruusmäe kooli aastapäeva korraldamisel!

Edith Saks – Suur, suur aitäh Ruusmäe kooli vilistlaskoori juhendamise eest Ruusmäe kooli aastapäeval!

Rõuge Vallavalitsus – Suur aitäh toetamast Ruusmäe kooli aastapäeva korraldamist!

Rõuge Noorsootöö Keskuse vabatahtlikud korraldasid noortele õppekäigu Saaremaale

Rõuge noored Kaali meteoriidikraatri juures. Foto: Airi Parv

Augusti algul korraldasid meie Itaaliast ja Gruusiast pärit vabatahtlikud noortele õppekäigu, mille eesmärk oli koguda mõtteid ja inspiratsiooni edaspidisteks. Lisaks oli väljasõidu mõte saada veidi enam teadmisi Portugali kultuuri kohta, sest meid võõrustas ja võttis Kuressaare Noortejaamas vastu Portugalist pärit vabatahtlik Rita. Ta õpetas mitmesuguseid mänge ning näitas Kuressaare linna.

Peale Kuressaare linna avastamise külastasime ka Kaali meteoriidikraatrit ja Panga panku. Õppisime üksteist tundma seltskonna- ja meeskonnamänge mängides, valmistasime pastat, tantsisime ja nautisime üheskoos tegutsemist võimalusterohkes Kuressaare Noortejaamas. Seal on avar, palju ruumi ja

tohutult äge!

Aitäh meie supertoredatele vabatahtlikele, kes tänaseks on oma vabatahtliku teenistuse lõpetanud ja järgmisi väljakutseid püüdma läinud. David, Dachi ja Giulia õppisid meie valla noortelt ja noorsootöötajatelt seda, kuidas teha noorsoo- ja kogukonnatööd, leida põnevaid ja arendavaid lahendusi, korraldada sündmusi, töötubasid ja laagreid.

Samal ajal õpetasid vabatahtlikud meile, kuidas olla avatud mõtlemise ja suhtumisega inimeste ning maailma vastu, tunda huvi ja mõista kultuuridest tulenevaid erinevusi, ning aidanud arendada meie keelelist ja käelist oskusi. Aitäh neile ja edu edaspidiseks!

Airi Parv

Rõuge valla noorsootöö spetsialist

Noored käisid õppevisiidil Poolas

Õppeviisidil osalesid Eestist Kädi Helstein, Ele Laks, Mari-Liis Lubi ja Grete Heinaste.

Foto: erakogu

Samal ajal kui Rõuges toimus looduslaager, osalesid mõned meie noorsootöötajad noortevolikogusid puudutava projekti „Youth Councils Advisors or Activists“ raames õppereisil Poolas. Õppekäigu eesmärk oli jagada kogemusi ja põhiteadmisi noortevolikogude toimimisest erinevates riikides. Kogu projekti mõte on julgustada noori edastama oma sõnumit ja oma arvamust kohalikul ja riiklikul tasandil välja ütlema. Õppekäigu jooksul külastasime peale Poola ka Tšehhis asuvat Rybniku linna. Seal saime kiire ülevaate sellest, kuidas sealne linnavalitsus ning noortevolikogu koostööd teevad. Ka teised projektis olevad riigid (Ukraina, Poola, Tšehhi, Valgevene, Moldova, Gruusia ning Eesti) esitlesid oma tegemisi antud

valdkonnas. Lisaks sai külastatud erinevaid noorte algatusel loodud ettevõtmisi. Samas ei lastud meil unustada, et tegemist on siiski õppereisiga, nii et saime ikka ja jälle oma ajusid ragistada. Noortevolikogu teemal toimusid erinevad vestlusringid, kus arutleti ja otsiti uusi ideid ning lahendusi, mis pakuks noortele võrdseid võimalusi ja kogemusi, mis võimaldaks neil arendada oma oskusi. Projekti järgmine kohtumine toimub juba 18.–23. septembril Eestis ning seda organiseerib Rõuge Noorsootöö Keskus. Projekti toetab Erasmus+ programm.

Kädi Helstein ja Mari-Liis Lubi

Rõuge valla noorsootöötajad

Põnev ja hariv looduslaager Rõuge valla noortele

Valla looduslaagris osalejad. Foto: Kerli Pärnapuu

Augusti keskel toimus Rõuge Noorsootöö Keskuses hariv loodus- ja keskkonnalaager, kus osales kokku ligi kakskümmend noort Missost, Varstust, Ruusmäelt ja Rõugest. Nelja päeva jooksul tutvusime üksteisega, mängisime meeskonna- ja seltskonnamänge ning arutlesime selle üle, mida tähendab kellegi jaoks loodus, miks on tarvis loodust hoida ning mida saab igapäevaseks teha, et vähendada loodust kahjustavat tarbimist. Laagri käigus käisime ka matkamas Järvselja õppe- ja katsemetskonna aladel Tartumaal, kus õppisime määrama puude vanust ja kõrgust ning mõõtma nende läbimõõtu. Jõudsime selgusele, mismoodi on vajalik metsa majandada, ning nägime võrdluseks ürgmetsa, mis on ligi sada aastat inimtegevusest puutumata olnud. Oma õppekäigul külastasime veel Räpina paberivabrikut, kus

mõistsime, miks on oluline prügi sorteerida. Lisaks meeskonnamängudele ja õppekäigule käis meil ka mitmeid huvitavaid külalisi. Tarmo Evestus Keskkonnaametist tutvustas meile ökoloogilise jalajälje tähendust ning selgitas, miks on mets oluline ja miks seda kaitsma peab. Pille ja Aulis Saarnits rääkisid ja näitasid meile, kuidas vanasti kaugmatkadel käidi. Viljandi Kultuuriakadeemia huvijuhi ja loovtegevuse eriala tudeng Ester Kose viis läbi lõbusaid draamamänge, mille tulemusena valmisid looduse teemalisi sketšid. Aitäh kõigile osalejatele ja külalistele ning aitäh Keskkonnainvesteeringute Keskusele, tänu kellele meie looduslaager võimalikuks sai! Täname ka Rõuge hooldekodu kokkasid, kes meie laagrilisi maitsva toiduga kostitasid.

Kerli Pärnapuu
Rõuge valla noorsootöötaja

Võrumaa noorte suvepäevad tõid kokku noored ja noorsootöötajad kogu maakonnast

Võrumaa Noorte Suvepäevadel osalejad. Foto: Madelin Rattus

21.–23. augustil toimusid Antsla vallas Uhtjärve Ürgoru Nõiariigis Võrumaa noorte suvepäevad. Ka Rõuge valla noorte esindus oli kohal, et veeta koos toredat aega, õppida tundma Võrumaa saunakombestikku ja rääkida võru keele eripärast ning selle hoidmise vajalikkusest. Sel aastal keskenduti Võrumaa Noorte suvepäevadel omakultuurile ja rahvapärimusele – rääkisime ja laulsime võimalikult palju võru keeles, mängisime vana-aja mänge ja saunas käies järgisime rituaale ning kombestikku. Õppisime kuulama looduses peituvaid helisid, lugema loitsusid

ning nautisime toredat aega teiste Võrumaa noorte ja noorsootöötajatega. Toimus ka traditsiooniline võistlus noorte ja noorsootöötajate vahel, sel aastal võeti mõõtu vana-aja mängudes, mida viisid läbi Mõniste Talurahvamuuseumi toredad juhendajad. Esimest korda võitsid selle mõõduvõtmise noorsootöötajad. Aitäh Antsla valla noortele ja noorsootöötajatele põnevate päevade eest! Järgmisel aastal kohtume Setomaal.

Denis Nilov
Rõuge valla noorsootöötaja

Youth ON noortevahetuse projekt Kaunases

Vasakult: Tuule Laansoo, Analiis Veeremaa, Hanna-Liisa Sarik, Kerli Vaikmäe, Kirke Saarnits ja Sirlen Vodi. Hetk enne munkade raamatukogu puhastamist.

„Eestlasele omaselt algab iga projektireis stressi ja ärevusega – pole nõuandvat ema, sooja voodit ega pidevat andmesidet. Nii algas Erasmus+ projekt ka minu jaoks, sest teadmatusest oli tappev. Olles aga kohapeal juba mõne tervitussõna vahetanud ja grupiga nimemängu mänginud, teadsin, et see on just see koht, kus ma olla tahaksin.“ Nii kirjeldab Kaunases kümme päeva veetnud noor oma esmamuljeid projektist. Noortevahetuse projekti „Youth ON“ idee seisnes kogukonna osaluses ja vastutuse võtmises probleemides, mille põhjustaja on ühiskond. Arutati, kuidas muuta oma tegevustega keskkonda enda ümber kogukonna tasandil globaalseni välja. Töötubadest sai palju uusi teadmisi ja ideid aktiivseks kodanikuks olemiseks, kuid veelgi enam jõudsid eesti noored igas töötoas aina lähemale arusaamale, et ei ole ainult üks või kaks viisi millelegi lahti mõtestamiseks, vaid erinevaid mõttelaade on tavaliselt sama palju kui on inimesi sinu ümber. Lisaks sellele olid kogu projekti vältel väga hästi tasakaalus töö tegemine ja mängulisus. Tuba täis tarku ja intelligentseid inimesi tegi algul küll ebakindlaks, kuid mida rohkem

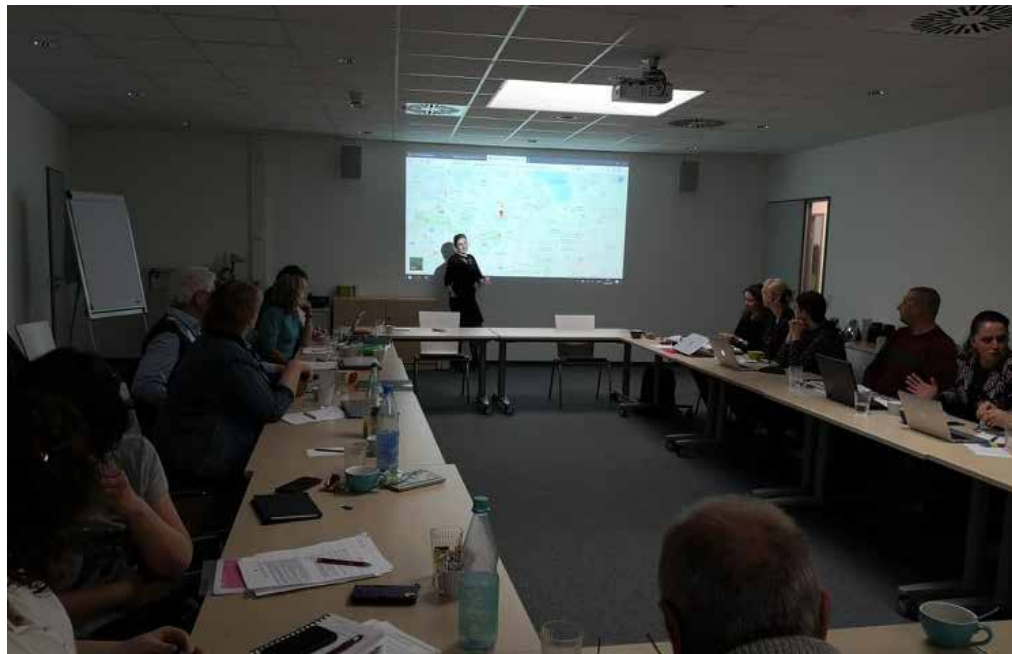
suheldi, seda enam tekkis mugavustunne ja sobiv keskkond ka oma kogemuste jagamiseks. Omavahel rääkimine soodustas teadmiste omandamist ka teiste riikide olukorrast, murekohtadest või plussidest, aga ka kultuurist. Erinevate lugude kuulamine pani enda vaated teinekord hoopis teise perspektiivi.

„Projektist lahkusin kindlasti kordades rikkama inimesena, olles loonud väga palju uusi kontakte, saanud sõpru kogu eluks, omandanud väga palju uusi teadmisi, näinud imeilusat Kaunase linna ja õppinud nii mõndagi uut enda kohta. Olles pidevalt ümbritsetud eri kultuuri ja taustade inimestest, olid elurõõm ja inspiratsioon lihtsad tulema,“ kirjeldab emotsioone üks inspireeritud eesti noortest.

Kokku osales projektikohtumisel 43 inimest Leedust, Poolast, Türgist, Gruusiast, Kreekast, Hispaaniast, Portugalist ja Eestist. Eestist osalesid Hanna-Liisa Sarik, Sirlen Vodi, Kerli Vaikmäe, Analiis Veeremaa, Tuule Laansoo ja Kirke Saarnits. Projekti rahastas Erasmus + programm.

Kirke Saarnits
Rõuge valla noorsootöötaja

ViSEnet projekti partnerid said kokku Nürtingenis

Noorsootöötaja Kirke Saarnits Nürtingenis tutvustamas kõigile kus Rõuge vald asub. Foto: erakogu

ViSEneti projekt on suunatud inimestele, kes on huvitatud oma kogukonna arendamisest ja hoidmisest, nii et selle algupärasus ei kaoks, ning neile, kes on valmis kaaluma sotsiaalset ettevõtlust lahendusena oma maapiirkonnas. Projekt pakub ka õppimise ja võrgustike loomise võimalust neile, kes juba tegelevad sotsiaalse ettevõtlusega, kuid soovivad omandada uusi oskusi, teadmisi ja kogemusi, mis abistaks neid nende tegemistes. Projektiga töötatakse välja meetodid maapiirkondade sotsiaalse ettevõtluse edendamiseks ja toetamiseks, pakkudes avatud juurdepääsuga veebipõhiseid õppematerjale kogukonna aktiveerimiseks ja osaluse suurendamiseks. Ühtlasi on rahvusvahelist võrgustikku luues eesmärgiks toetada ka maapiirkondade edendajaid, kes saavad projekti kaudu omavahel kogemusi jagada. Kevadel aprillis kohtusid Nürtingenis omavahel Saksamaa, Rumeenia, Šotimaa,

Soome ja Eesti kogukonna edendajad. Kohtumisel kaardistati hetkeolukord viies erinevas riigis ja pandi paika projekti esimesed sammud. Eesti tasandil keskendutakse Lahemaa ja Rõuge valla kogukondadele. Siinne kohalik edasiviiv jõud on aktiivne kogukond; ettevõtjaid ja üksikisikuid toetades kindlustatakse võrgustikke toimimine ka peale projekti. Rõuge Noorsootöö keskus aitab projekti tuua sisse ka noorte arvamused ja vaated oma kodukohast.

Juba septembri keskel toimub väljasõit Lahemaale, tutvumaks sealse kogukonnaga ja sotsiaalsete ettevõtjatega, ning novembris ootame Lahemaa rahvast Rõuge valda külla. Projekti rahastab Erasmus + programm.

Kirke Saarnits
Rõuge valla noorsootöötaja

Spordinädal Rogosil

23.–30. septembrini korraldatakse Eestis juba viiendat korda spordinädalat. Ruusmäe noorte eestvedamisel toimub spordinädalal üht-teist ka Rogosi mõisas. Olete oodatud osalema!

- Esmaspäeval, 23. septembril alustame lasteialaste ja I kooliastme õpilaste Rogosi pargi jooksuga;
- Teisipäeval, 24. septembril uurime koos koolilastega Rogosi/Ruusmäe küla spordiajalugu, kuulame ettekandeid;
- Kolmapäeval, 25. septembril on pallipäev. Mis mäng on mädamuna ja teised seesugused?
- Neljapäeval, 26. septembril „Mõisa köis ei lohise“-õhtu. Toimub ainult kõieveno võistlus (lapsed, mehed, naised, võistkonnad)
- Reedel, 27. septembril Rogosi mõisa aardejaht 2019. Võistkondlik orienteerumis- ja nuputamisevõistlus.
- Laupäeval, 28. septembril lähme matkale Raipala järve matkarajale. Matkarada algab Veclaicene (Vana-Laitsna) vallas Korneti külas bussipeatuse juures;
- Pühapäeval, 29. septembril taaslustame Ruusmäe küla spordipäeva traditsiooni. Sirje Pärnapuu

Unustatud mõisate külastusmäng Rogosi mõisas

Rogosi mõis on osalenud Unustatud Mõisate üle-eestilises külastusmängus juba viisteist aastat. Läbi aastate on vastu võetud tuhandeid külalisi, toimunud on tohutult palju kontserte, giidituure, avatud on olnud erinevad näitused, muuseumitoad, kohvik. Külastajatelt on kuulnud palju sooje sõnu, häid mõtteid, väärt ettepanekuid ja kiitust väga erilise ning uhke mõisa korrashoidmisel. Käesoleval suvel saime avatud mõisapäevadel tervitada kokku ligikaudu 700 külalist. Aitäh kõigile, kes külla tulid ja kes mõisapäevade korraldamisel abiks olid. Peatuge Rogosi mõisas!

Sirje Pärnapuu

NB! Ruusmäe rahvamajas on septembrikuu lõpuni avatud maalinäitus. Maalide autor Elle Palk tänab teid tulemast ja vaatamast!

Kirikute teated

Rõuge Maarja kirik

Armulauga jumalateenistused:

- 14. pühapäeval pärast nelipüha, 15. septembril kell 11.00
- 15. pühapäeval pärast nelipüha, 22. septembril kell 11.00
- 16. pühapäev pärast nelipüha, 29. septembril kell 11.00
- 17. pühapäeval pärast nelipüha, 6. oktoobril kell 11.00

Vestlusõhtu neljapäeval, 26. septembril kell 18.30 kogudusemajas Rõuges

Koguduse liikmeannetust on võimalik tasuda kantseleis T, N 9.30–11.30 ja P 10.00–14.00 või ülekaneda Rõuge koguduse pangavarvele SEB EE 501010402007421005 (selgitusse märkida nimi ja aasta mille eest tasutakse).

Misso kirik

Jumalateenistused:

- 15. septembril kell 13.00
- 29. septembril kell 13.00
- 6. oktoobril kell 13.00

13. SEPTEMBER KELL 19.00
VARSTU KULTUURIKESKUSES

Tsooru Külateatri
etendus:

Virve Osila

“POOLIKUD PATUD”

Lavastaja: Laine Keerov

OSADES: Marge Annus, Ale Annus,
Ragne Jõeala, Rainer Hillak, Herki
Hillak, Lily Keerov, Ly Raudsepp,
Anneli Vissel, Liis Keerov,
Janek Sisak, Jarek Jõeala

PILET 5.-

MÕNISTE
RAHVAMAJAS
16. septembril 2019
kell 16:00

EAKATE PANNKOOGI- PÄRASTLÕUNA

EAKATE TANTSURÜHM JA LAULUANSAMBEL
MEHKARID OOTAVAD OMA RIDADESSE UUSI
LAULJAJAID JA TANTSIJAJAID!

JUHENDAJAD LIILIA VEBER ja ALO PIHU

LISAINFO: 533 27560

Mõniste Rahvamaja

SUURE MUNAMÄE V TREPIJOOKS

19. septembril kell 19.00

JOOKSU START asub Suure Munamäe suures parklas,
joosta tuleb mööda tähistatud rada treppidest üles torni,
FINIŠ on 9. korrusel.

Osaleda võivad kõik jooksupuulised, kes on piisavalt treenitud antud distantsi
läbimiseks. Võisteldakse neljas vanusegrupis.
Eraldi arvestus naistele ja meestele. Peakohtunik/info Kadri Parts 526 7027.

Osavõtutasu eelregistreerudes täiskasvanul 5 eurot, kohapeal
7 eurot, lapsed ja pensionärid 2 eurot, kohapeal 3 eurot.

MÕNISTE RAHVAMAJA MATKASARI

21. SEPTEMBRIL 2019

TÕRVIKUMATK Luhasoosse

Matkajuht Silver Sild

17:00 väljasõit Mõniste Rahvamaja juurest
Sõidame oma autode (tasuta) või tellitud bussiga
Kuutsi-Mõniste kauplus-Varstu kauplus-Matsi-
Krabi ja tagasi (osalus 3 eur/inim).

Vajalik eelregistreerimine tel. 533 27560 või
monisterahvamaja@rauge.ee

Matkamiseni!

Lisainfo: 53327560 monisterahvamaja@rauge.ee

SEIKLUSHUNDI SÜGISENE ROGAIN

22. september, 2019, Paganamaa, Krabi
VÕISTKONDLIK(2-5LIIGET) ORIENTEERUMINE
KONTROLLAEG 3H, RATTARAJAL JA PERE KLASSIS 2H
REGISTREERIMINE JA LISAINFO
WWW.SEIKLUSHUNT.EE

RMK

Seiklushunt

Austatud Rõuge valla eakad!

Ootame Teid 1. oktoobril
kell 12:00
Misso rahvamajja

Eakate päeva tähistamisele

Kavas:
väike kultuuriprogramm,
seltskondlik osa,
TANTSUMUUSIKAT MÄNGIVAD
“ANDRES JA ANDRES”

Osalemissoovist ja
transpordivajadusest
anna teada 23. septembriks
oma piirkonna esindajale:

Rõuge piirkonnas tel. 533001153

Haanja piirkonnas tel. 5237065

Mõniste piirkonnas tel. 53073260

Varstu piirkonnas tel. 53341640

Misso piirkonnas tel. 53403744

VUNKI MANO!

III LOOMETALGUD

26.–28. septembril Võrus

Registreeru kohe: vunkimano.vorumaa.ee

COSIE
Co-creation of Service Innovation in Europe

VÕRUMAA
OMAAVALITSUSTE LIIT

VÕRUMAA
ARENDUSKESKUS

TALLINNA ÜLIKOOL

Helpific

Projekti toetab Euroopa Liidu
teadusuuringute ja innovatsiooni
programm Horizon 2020
(toetusleping nr 770492).

Trehvämi Rõugõn!

TOIMETAJA: Viivika Nagel, kommunikatsioon@rauge.ee

TIRAAŽ: 2444

KÜLJENDUS: Arman Projekt OÜ,
kalurileht1@gmail.com, tel 5649 5252

VÄLJAANDJA: Rõuge vallavalitsus, Ööbikuoru tn 4,
Rõuge alevik, tel 785 9312, www.rauge.ee

LOE DIGILEHTE: www.rauge.ee/ajaleht

Toimetajal on õigus avaldamiseks saadetud artikleid toimetada
ja lühendada.

Kaastööd järgmise lehe jaoks on oodatud 20. septembriks
e-posti teel aadressile kommunikatsioon@rauge.ee.

